

Aprobat	Hotărârea CEC nr. __ / __
În vigoare	_____ 2024
Publicat în Monitorul Oficial al RM	2024, nr. __, art. __

METODOLOGIA

de auditare a partidelor politice în baza procedurilor convenite

CAPITOLUL I. Cerințe generale privind auditarea partidelor politice

Secțiunea 1. Cerințe privind efectuarea auditului

1. Partidele politice ale căror venituri sau cheltuieli anuale depășesc un milion de lei sunt obligate să efectueze, cel puțin o dată la 3 ani, auditul rapoartelor privind gestiunea financiară.

2. Auditul rapoartelor privind gestiunea financiară a partidelor politice se efectuează în conformitate cu prevederile legislației naționale în domeniu și cu standardele de audit internaționale.

3. Auditorul se selectează de către partidul politic dacă acesta întrunește următoarele condiții:

1) în ultimii 5 ani nu a fost membru de partid sau trezorier în campania electorală;

2) nu a ocupat funcția de contabil sau responsabil de finanțe în cadrul partidului politic în care se efectuează auditul.

4. Este interzis ca același auditor să efectueze auditul rapoartelor privind gestiunea financiară a partidelor politice pentru două perioade consecutive sau concomitent la mai multe partide politice.

5. Verificarea este efectuată de către entitățile de audit înregistrate în Registrul public al entităților de audit ținut de Consiliul de supraveghere publică a auditului în conformitate cu Legea nr. 271 din 15 decembrie 2017 privind auditul situațiilor financiare.

6. Procedurile efectuate de către entitatea de audit nu vor constitui un audit sau o revizuire în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit sau cu Standardele Internaționale aplicabile Angajamentelor de Revizuire sau cu Standardele Internaționale privind angajamentele de Asigurare și, în consecință, entitatea de audit nu va exprima nici o opinie sau altă formă de asigurare asupra elementelor, conturilor sau posturilor partidului politic.

Secțiunea 2. Cerințe față de audit

7. Scepticismul profesional include acordarea atenției cu privire la unele aspecte, cum ar fi spre exemplu:

- 1) probe de audit care contrazic altor probe de audit obținute;
- 2) informații care pun la îndoială fiabilitatea documentelor și răspunsurile la interviuri care vor fi folosite ca probe de audit;
- 3) condiții care ar putea indica o posibilă fraudă;
- 4) circumstanțe care sugerează nevoia efectuării de proceduri de audit în plus față de cele prevăzute de ISA-uri.

8. Scepticismul profesional este necesar pentru o evaluare critică a probelor de audit. Acesta include punerea la îndoială a probelor de audit contradictorii și fiabilitatea documentelor și a răspunsurilor la interviuri și alte informații obținute de la conducere și persoanele responsabile cu guvernarea.

9. Raționamentul profesional este esențial pentru efectuarea unui audit adecvat. Acest lucru se datorează faptului că interpretarea cerințelor etice relevante și a ISA-urilor și luarea deciziilor necesare pe parcursul auditului în cunoștință de cauză nu se pot realiza fără aplicarea cunoștințelor relevante și experienței cu privire la fapte și circumstanțe.

Secțiunea 3. Obiectivele misiunii de audit pe baza procedurilor convenite

10. Procedurile convenite stabilite în prezenta Metodologie sunt realizate conform Standardului Internațional privind Serviciile Conexive ISRS 4400 “Angajamente pentru îndeplinirea procedurilor convenite privind informațiile financiare”.

11. Principalul obiectiv al misiunii de audit pe baza procedurilor convenite îl constituie efectuarea de către auditor a unor proceduri de natura unui audit asupra cărora acesta a convenit împreună cu partidul politic și cu părțile relevante privind raportarea cu privire la constatările faptice conducerii partidului politic, Comisiei Electorale Centrale, iar în cazul în care partidul politic a beneficiat de alocații de la bugetul de stat și Curții de Conturi.

12. Auditorul furnizează un raport asupra constatărilor faptice aferente procedurilor convenite. Totodată, utilizatorii raportului evaluează ei înșiși procedurile și constatările raportate de către auditor și își formulează propriile concluzii pe baza activității acestuia.

13. Obiectivul misiunii de audit a partidelor politice pe baza procedurilor convenite, conform ISRS 4400, prezumă efectuarea procedurilor de verificare a informațiilor financiare ale unui partid politic, conform unui acord prestabilit între auditor, partidul politic și alte părți interesate. Aceste proceduri sunt menite să asigure transparența, conformitatea cu legislația, prevenirea și detectarea fraudelor și furnizarea de informații precise și corecte părților interesate. În acest context, auditorul trebuie să aibă drept obiective următoarele direcții principale:

1) *evaluarea conformității cu reglementările legale* - să se asigure că partidul politic respectă legislația în vigoare și reglementările aplicabile privind finanțările primite și cheltuielile suportate (revizuirea conformității cu legislația aplicabilă privind finanțarea partidelor politice; verificarea rapoartelor privind gestiunea financiară a partidelor politice și a altor rapoarte financiare pentru conformitate; confirmarea că toate donațiile și cheltuielile perioadei analizate sunt conforme reglementărilor legale).

2) *identificarea și verificarea surselor de finanțare* - să se asigure că toate sursele de finanțare ale partidului politic sunt legitime, documentate și corespund prevederilor legislației în vigoare (verificarea documentației cotizațiilor de membru, donațiilor, sponsorizărilor, alocațiilor bugetare și altor venituri cum ar fi plusurile de active constatate la inventariere, decontarea veniturilor anticipate aferente prejudiciului material; veniturile din dobânzi aferente

depozitelor bancare și altor investiții financiare efectuate de către partidul politic, reflectarea diferențelor favorabile de curs valutar și de sumă, etc.; confirmarea surselor de venit și a identității donatorilor; asigurarea conformității cu limitele legale pentru donații și sponsorizări etc.);

3) *verificarea cheltuielilor și utilizării acestora după destinație* - să se asigure că toate cheltuielile partidului politic sunt justificate, documentate și conforme cu bugetul aprobat și reglementările legale (revizuirea documentelor justificative pentru cheltuieli; compararea cheltuielilor cu bugetul aprobat;

4) *identificarea și investigarea cheltuielilor neobișnuite sau semnificative* – să se asigure că sursa fondurilor utilizate pentru aceste cheltuieli sunt conforme cu legislația în vigoare; să se evalueze dacă aceste cheltuieli pot fi legate de tentative de corupție sau de influențare ilegală a procesului politic sau electoral; asigurarea că alocațiile primite sunt utilizate în conformitate cu legislația etc.;

5) *prevenirea și detectarea fraudelor* - să identifice și să se prevină orice activități/practici frauduloase sau neconforme în gestionarea fondurilor partidului politic (analiza tranzacțiilor economice pentru a identifica posibile nereguli sau fraude; realizarea interviurilor cu personalul cheie; evaluarea eficienței controlului intern și recomandarea de îmbunătățiri; investigarea donațiilor și cheltuielilor suspecte etc.);

6) *asigurarea transparenței și exactității informațiilor* - să se asigure că toate informațiile financiare și non-financiare raportate de partidul politic sunt precise, complete și transparente (verificarea registrelor contabile și a altor documente financiare/non-financiare; confirmarea exactității rapoartelor privind gestiunea financiară a partidelor politice prin procedee de verificare și analiză; asigurarea că informațiile sunt prezentate într-un mod transparent și accesibil părților interesate);

7) *documentarea și raportarea procedurilor și rezultatelor* - să se documenteze că toate procedurile sunt efectuate și rezultatele sunt obținute într-un mod clar și detaliat și să raporteze aceste informații părților interesate (pregătirea documentației detaliate pentru fiecare procedură efectuată; elaborarea unui raport de constatări efective privind procedurile convenite care să includă descrierea procedurilor, rezultatele obținute și orice constatări relevante; furnizarea de recomandări pentru îmbunătățirea proceselor și controlului intern);

8) *testarea eficienței controlului intern* – să se evalueze eficiența controlului intern a partidului politic și să se ofere recomandări pentru îmbunătățirea acestuia (revizuirea procedurilor și politicilor interne ale partidului politic; identificarea punctelor slabe și a riscurilor potențiale; furnizarea de recomandări pentru îmbunătățirea controlului intern și prevenirea fraudelor);

9) *confirmarea procedurilor efectuate cu părțile interesate* - să se confirme că toate procedurile convenite au fost realizate conform așteptărilor și că rezultatele obținute sunt în concordanță cu obiectivele misiunii de audit stabilite (comunicarea cu partidul politic și cu alte părți interesate pentru a confirma procedurile efectuate și rezultatele obținute; realizarea întâlnirilor cu conducerea partidului politic pentru a discuta constatările și recomandările auditului).

14. Drept obiectiv principal al misiunii de audit a partidelor politice pe baza procedurilor convenite este de a oferi asigurări rezonabile că activitățile financiare ale partidului sunt gestionate corect, transparent și conform prevederilor legislației în vigoare.

CAPITOLUL II. Modul de efectuare a auditului partidelor politice

Secțiunea 1. Principii generale ale misiunii de audit pe baza procedurilor convenite

15. Auditorul trebuie să se conformeze Codului etic pentru profesioniștii contabili emis de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili (Codul IESBA).

16. Principiile de etică care guvernează responsabilitățile profesionale ale auditorului pentru acest tip de misiune sunt:

1) *Integritatea* - semnifică sinceritate și onestitate în toate relațiile și acțiunile profesionale. Auditorul trebuie să fie corect și cinstit, să evite orice comportament care ar putea compromite încrederea publicului în profesia sa. Ei trebuie să raporteze faptele corect și să nu ascundă informații importante;

2) *Obiectivitatea* - presupune a nu permite ca prejudecățile, conflictul de interese sau influențele necorespunzătoare să afecteze judecata profesională. Auditorul trebuie să evalueze toate aspectele relevante ale unui angajament de audit fără părtinire și să evite orice relații sau situații care ar putea influența obiectivitatea acestora;

3) *Competența profesională și atenția cuvenită* - implică menținerea și îmbunătățirea cunoștințelor și abilităților profesionale pentru a asigura un serviciu de înaltă calitate. Atenția cuvenită implică aplicarea cu grijă a acestor competențe. Auditorul trebuie să urmeze o pregătire continuă și să se familiarizeze cu standardele și reglementările actuale. De asemenea, trebuie să efectueze lucrările de audit cu diligență și profesionalism, asigurându-se că îndeplinește cerințele tehnice și de calitate;

4) *Confidențialitatea* - presupune respectarea confidențialității informațiilor obținute în cursul activității profesionale și neutilizarea sau dezvăluirea acestora fără autorizație adecvată. Auditorul trebuie să protejeze informațiile sensibile ale partidului politic și să nu le utilizeze pentru obținerea de avantaje personale sau pentru a dezvălui informații către terți fără permisiunea acestuia, cu excepția cazurilor cerute de lege;

5) *Conduita profesională* - se referă la comportamentul adecvat și respectarea normelor profesionale și etice. Auditorul trebuie să acționeze cu respect și profesionalism în toate interacțiunile sale, să evite orice comportament care ar putea discredita profesia și să respecte toate regulile și reglementările aplicabile;

6) *Standardele tehnice* - includ respectarea standardelor profesionale, reglementărilor și cerințelor aplicabile în efectuarea lucrărilor de audit și alte servicii profesionale. Auditorul trebuie să îndeplinească cerințele profesionale și să urmeze standardele tehnice relevante pentru a asigura calitatea și conformitatea lucrărilor lor. Aceasta include respectarea Standardelor Internaționale de Audit (ISA), a standardelor de etică profesională și a oricăror alte reglementări specifice domeniului său de activitate.

17. Respectarea principiilor etice este fundamentală, auditorul contribuind în acest mod la menținerea și creșterea încrederii publicului față de profesia de audit, asigurând totodată un comportament etic și profesional în toate aspectele activității sale. Principiile ghidează auditorii în luarea deciziilor corecte și în menținerea standardelor înalte de calitate în serviciile pe care le oferă.

18. Independența nu constituie o dispoziție pe pentru misiunile pe baza procedurilor convenite; cu toate acestea, termenele sau obiectivele unei misiuni sau ale unor standarde naționale îi pot impune auditorului să se conformeze dispozițiilor privind independența din Codul IESBA. În situațiile în care auditorul nu este independent, în raportul asupra constatărilor faptice trebuie inclusă o declarație în acest sens.

19. Auditorul trebuie să efectueze o misiune pe baza procedurilor convenite în conformitate cu Standardul Internațional privind Serviciile Conexe ISRS 4400 “Angajamente pentru îndeplinirea procedurilor convenite privind informațiile financiare” și cu termenele misiunii.

Secțiunea 2. Definirea termenelor misiunii

20. Auditorul trebuie să se asigure, împreună cu reprezentanții partidului politic și, în mod normal, cu alte părți specificate care vor primi copii ale raportului asupra constatărilor factice, că există o înțelegere clară în ceea ce privește procedurile convenite și condițiile misiunii.

21. Aspectele asupra cărora trebuie să se convină includ următoarele:

1) natura misiunii, inclusiv faptul că procedurile efectuate nu vor constitui un audit sau o revizuire și, în consecință, nu va fi exprimată nicio asigurare;

2) scopul declarat al misiunii;

3) identificarea informațiilor financiare asupra cărora vor fi aplicate procedurile convenite;

4) natura, plasarea în timp și amploarea procedurilor specifice care vor fi aplicate;

5) forma preconizată a raportului asupra constatărilor factice.

6) limitările cu privire la distribuția raportului asupra constatărilor factice.

22. În cazul în care o astfel de limitare ar fi în contradicție cu dispozițiile legale, dacă există, auditorul nu va accepta misiunea.

23. În anumite circumstanțe, auditorul poate lua în considerare, de exemplu, discutarea procedurilor care vor fi aplicate cu reprezentanții corespunzători ai părților implicate, revizuirea corespondenței relevante primite de la aceste părți sau trimiterea unei versiuni preliminare a raportului care va fi emis.

24. Este atât în interesul partidului politic, cât și în cel al auditorului ca auditorul să trimită o scrisoare de misiune care să documenteze principalele termene ale desemnării.

25. O scrisoare de misiune confirmă acceptarea de către auditor a desemnării și ajută la evitarea neînțelegerilor referitoare la aspecte precum obiectivele și aria de acoperire ale misiunii, amploarea responsabilităților auditorului și forma rapoartelor care vor fi emise.

26. Printre aspectele care vor fi incluse în scrisoarea de misiune se numără următoarele:

1) enumerare a procedurilor care vor fi efectuate ca proceduri convenite între părți.

2) declarație a faptului că distribuția raportului asupra constatărilor factice va fi restricționată la părțile specificate care au convenit asupra procedurilor ce vor fi efectuate.

27. Auditorul poate lua în considerare anexarea la scrisoarea de misiune a unei versiuni preliminare a tipului de raport asupra constatărilor factice care va fi emis.

Secțiunea 3. Planificarea activității de audit

28. Auditorul trebuie să își planifice activitatea astfel încât să fie efectuată o misiune eficientă.

29. Planificarea auditului trebuie efectuată în conformitate cu prevederile Standardului Internațional de Audit 300 „Planificarea”, aprobat de Federația Internațională a contabililor (IFAC).

30. Natura, momentul și amploarea conducerii și supravegherii angajamentului membrilor echipei de angajament și revizuirea activității acestora variază în funcție de mulți factori, inclusiv:

1) dimensiunea și complexitatea partidului politic;

2) domeniul auditat;

3) riscurile evaluate de denaturare semnificativă (de exemplu, o creștere a riscului evaluat de denaturare semnificativă pentru un anumit domeniu de audit necesită, de regulă, o creștere corespunzătoare a amplitudinii și a oportunității de conducere și de supraveghere a membrilor echipei de angajament și o mai detaliată examinare a activității acestora);

4) capacitățile și competențele membrilor individuali ai echipei care efectuează activitatea de audit.

31. Această etapă a auditului va cuprinde:

1) prima vizită la partidul politic;

2) cunoașterea specificului activității partidului politic;

3) evaluarea posibilităților efectuării auditului (evaluarea riscurilor, identificarea numărului de zile necesare pentru efectuarea fiecărei misiuni, stabilirea graficului de realizare a misiunilor pe parcursul perioadei auditate etc.).

32. Auditorul trebuie să stabilească o strategie de audit generală care definește aria de acoperire, plasarea în timp și direcția auditului și care furnizează îndrumări privind elaborarea planului de audit.

33. În stabilirea strategiei de audit generale, auditorul trebuie:

1) să identifice caracteristicile misiunii ce îi definesc aria de acoperire;

2) să identifice obiectivele de raportare ale misiunii pentru planificarea plasării în timp a auditului și a naturii comunicărilor impuse;

3) să ia în considerare factorii care, potrivit raționamentului profesional al auditorului, sunt semnificativi pentru direcționarea eforturilor echipei misiunii;

4) să ia în considerare rezultatele activităților preliminare misiunii și, acolo unde este aplicabil, măsura în care sunt relevante cunoștințele dobândite în alte misiuni efectuate de partenerul de misiune pentru entitate;

5) să prevadă natura, plasarea în timp și amploarea resurselor necesare desfășurării misiunii.

34. Auditorul trebuie să elaboreze un plan de audit care trebuie să includă o descriere a:

1) naturii, plasării în timp și amplitudinii procedurilor planificate de evaluare a riscurilor;

2) naturii, plasării în timp și amplitudinii procedurilor de audit subsecvente la nivelul aserțiunilor;

3) alte proceduri de audit planificate care trebuie aplicate astfel încât misiunea să fie conformă cu ISA-urile.

35. Auditorul trebuie să actualizeze și să modifice strategia de audit generală și planul de audit, după caz, pe parcursul auditului.

36. Auditorul trebuie să planifice natura, plasarea în timp și amploarea coordonării și supervizării membrilor echipei misiunii și revizuirea activității lor.

37. Auditorul trebuie să includă în documentația de audit:

1) strategia de audit generală;

2) planul de audit;

3) orice modificări semnificative efectuate în timpul misiunii de audit asupra strategiei de audit generale sau a planului de audit, precum și motivele acestor modificări.

38. Auditorul trebuie să *documenteze aspectele care sunt importante* pentru furnizarea de probe care să susțină raportul asupra constatărilor efective/faptice și probele care arată că misiunea s-a desfășurat în conformitate cu ISRS 4400 “Angajamente pentru îndeplinirea procedurilor convenite privind informațiile financiare” și cu termenele misiunii.

Secțiunea 4. Procedurile efectuate în cadrul auditului

39. Auditorul trebuie să desfășoare procedurile convenite și să utilizeze probele obținute ca bază pentru raportul asupra constatărilor efective/faptice.

40. Procedurile aplicate într-o misiune de efectuare a procedurilor convenite pot include următoarele:

1) *interviewarea* - presupune discuții cu personalul partidului politic, inclusiv cu managementul și angajații cheie (trezorerul partidului, contabilul, membrii consiliului de administrație, managementul de vârf și alți funcționari cheie), care au cunoștințe directe despre operațiunile financiare și non-financiare ale partidului și pot furniza informații critice pentru audit. Auditorul va pregăti o listă de întrebări relevante care să acopere aspectele critice ale auditului, cum ar fi sursele de finanțare, utilizarea fondurilor, controlul intern și conformitatea cu reglementările normative în vigoare. Procedura dată are drept scop obținerea de informații detaliate și contextuale, clarificarea unor aspecte ambigue și verificarea veridicității informațiilor raportate de către partidul politic. Interviewarea este o componentă crucială a misiunii de audit, oferind auditorilor acces la informații detaliate și contextuale care nu pot fi obținute prin analiza documentelor. Printr-o planificare adecvată, desfășurare profesională și documentare riguroasă, interviewarea contribuie semnificativ la asigurarea unui audit complet și precis, în special în cazul auditării unui partid politic;

2) *analiză* - implică evaluarea informațiilor financiare și non-financiare pentru a identifica tendințe, discrepanțe și alte aspecte relevante. Auditorul va analiza rapoartele privind gestiunea financiară a partidelor politice, registrele contabile, documentele justificative și alte surse pentru a evalua corectitudinea și consistența acestora în scopul identificării posibilelor erori, fraude sau neconformități și evaluarea generală a situației financiare a partidului. Prin utilizarea unor metodologii analitice riguroase, auditorul poate identifica tendințele, anomaliile și discrepanțele, obținând astfel o bază solidă pentru concluziile și recomandările sale;

3) *repetarea calculelor* - presupune verificarea exactității aritmetice a calculelor financiare efectuate de partidul politic. În acest scop auditorul va recalcula elementele cheie din rapoartele privind gestiunea financiară a partidelor politice, situațiile financiare, registre contabile etc. cum ar fi totalurile sumelor, proporțiile și alte calcule financiare pentru a verifica acuratețea acestora în vederea asigurării că toate calculele financiare sunt corecte și că nu există erori aritmetice;

4) *comparațiile* - presupun verificarea consistenței informațiilor financiare și non-financiare prin compararea acestora cu date similare din perioade anterioare sau cu standarde de referință. Aceasta presupune compararea datelor actuale ale partidului politic cu cele din perioadele anterioare sau cu bugetele și previziunile aprobate pentru a stabili dacă nu sunt discrepanțe și a evalua performanța financiară în contextul tendințelor istorice sau așteptărilor;

5) *alte verificări ale acurateței redactării* - necesită evaluarea generală a corectitudinii și completitudinii documentelor financiare și non-financiare. În acest scop auditorul verifică

corectitudinea redactării documentelor, asigurându-se că toate datele sunt prezentate în mod coerent și că nu există omisiuni sau erori de redactare, prevenind eventualele interpretări greșite sau confuzii;

6) *observarea* - prevede monitorizarea directă a anumitor procese sau activități pentru a verifica modul în care acestea sunt desfășurate. Auditorul va observa procesele de încasare a cotizațiilor de membru, donațiilor primite, distribuirea fondurilor, întâlniri cheie sau alte activități relevante pentru audit în vederea obținerii unei perspective directe asupra modului în care sunt desfășurate activitățile și asigurarea că acestea respectă procedurile și reglementările stabilite;

7) *inspecția* - implică examinarea documentelor și a altor surse pentru a verifica autenticitatea și corectitudinea acestora. Aceasta presupune inspectarea documentelor justificative, contractelor, facturilor fiscale, deconturilor de avans și altor documente primare relevante. Verificarea autenticității și exactității documentelor întocmite și asigurarea că acestea se regăsesc de fapt în tranzacțiile economice și activitățile raportate în cadrul perioadei auditate;

8) *obținerea de confirmări* - implică solicitarea unor declarații scrise de la terți pentru a verifica informațiile furnizate de către partidul politic. Auditorul va trimite solicitări de confirmare către donatori, furnizori, autorități de reglementare sau alte entități terțe externe pentru a valida informațiile raportate în vederea asigurării independenței și acurateții informațiilor prin obținerea unei confirmări externe și obiective a tranzacțiilor și soldurilor. Pregătirea scrisorilor de confirmare care includ toate detaliile necesare pentru ca partea terță să înțeleagă și să răspundă solicitării.

Expedierea solicitărilor de confirmare trebuie efectuată într-un mod sigur și documentat, cum ar fi prin poștă recomandată sau e-mail securizat. La această etapă este necesară păstrarea unei evidențe complete a tuturor solicitărilor de confirmare trimise, a răspunsurilor primite și a oricăror acțiuni de urmărire, precum și arhivarea documentelor de confirmare într-un mod organizat pentru referințe ulterioare. În cazul identificării oricăror discrepanțe sau neconcordanțe este necesară Investigarea și documentarea concluziilor și acțiunilor întreprinse cu integrarea constatărilor din confirmările obținute în raportul de constatări efective, evidențiind orice diferențe semnificative sau probleme identificate. Obținerea de confirmări este o procedură crucială în cadrul unei misiuni de audit de identificare, pregătire, trimitere, urmărire și evaluare a confirmărilor, prin care auditorii pot asigura că informațiile raportate sunt corecte și conforme cu reglementările legale, contribuind astfel la transparența și credibilitatea partidului politic auditat.

41. Procedurile aplicate într-o misiune de efectuare a procedurilor convenite sunt esențiale pentru obținerea unor informații precise și verificate asupra activităților financiare și non-financiare ale unui partid politic. Prin interviuare și analiză, repetarea calculelor, comparații, observare, inspecție și obținerea de confirmări, auditorii pot asigura un audit riguros și credibil, contribuind astfel la transparența și conformitatea informațiilor raportate de către partidul politic cu reglementările legale în vigoare.

42. În tabelul de mai jos sunt centralizate principalele proceduri aplicate în cadrul efectuării auditului de constatări efective a unui partid politic:

Nr. crt.	Tipul procedurii	Descrierea elementelor cheie
1.	Examinarea documentelor de	Analiza actelor de constituire a partidului politic; Examinarea extrasului din Registrul de Stat al organizațiilor necomerciale.

	constituire a partidului politic	
2.	Examinarea cadrului normativ aplicabil	<p>Analiza politicilor partidului politic în vederea corespunderii cadrului normativ actual, în special Legii nr.294/2007;</p> <p>Analiza politicilor contabile a partidului politic, regulamentelor și practicilor interne aplicate;</p> <p>Examinarea cadrului normativ în conformitate cu prevederile art. 31 al Legii privind partidele politice nr. 294/2007 și a Regulamentului privind finanțarea activității partidelor politice, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1102 din 21 iunie 2023, precum și în domeniul ținerii contabilității partidelor politice și anume: Legii contabilității și raportării financiare nr. 287/2017; Indicațiilor metodice privind particularitățile contabilității în organizațiile necomerciale /reprezentanțele entității nerezidente, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 188/2014; Standardelor Naționale de Contabilitate, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 118/2013; Planului general de conturi contabile, aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 119/2013; Codului fiscal nr. 1163/1997 și alte acte normative în domeniu.</p>
3.	Examinarea Statutului partidului politic, politicilor și regulamentelor interne	<p>Examinarea Statutului partidului politic;</p> <p>Examinarea politicilor și regulamentelor interne ce țin de organizarea sistemului de control intern;</p> <p>Evaluarea sistemului de control intern a partidului politic;</p> <p>Evaluarea sistemului contabil a partidului politic, și modului de ținere a contabilității (sistemul informațional aplicat);</p> <p>Verificarea ordinului privind stabilirea persoane responsabile de finanțele partidului politic (trezorier/trezorieri);</p> <p>Examinarea surselor de finanțare a partidului politic.</p>
4.	Examinarea și analiza Hotărârilor Comisiei Electorale Centrale aferente perioadei auditate	<p>Examinarea și analiza Hotărârilor Comisiei Electorale Centrale în domeniul finanțării partidelor politice în vederea identificării respectării din perspectiva organului de supraveghere și control a actelor normative în domeniu. O atenție majoră trebuie acordată faptului cum au fost remediate de către partidul politic deficiențele scoase în evidență de către CEC sau alte organe de control de stat etc.</p>
5.	Examinarea listei membrilor de partid și	<p>Examinarea listei membrilor de partid și corespunderea acestuia cu înregistrările făcute la ASP;</p>

	mărimii cotizației stabilite în Statut	Examinarea cuantumului și modului de colectare a cotizațiilor de membru conform prevederilor statutare ale partidului politic; Verificarea respectării principiilor contabile la recunoașterea cotizațiilor de membru.
6.	Verificarea Registrelor cotizațiilor de membru	Verificarea Registrelor cotizațiilor de membru; Contrapunerea datelor din Registrele cotizațiilor de membru cu datele înregistrate în contabilitate și documentele confirmative; Verificarea cotizațiilor achitate în numerar; Verificarea cotizațiilor achitate prin virament.
7.	Verificarea Registrelor donațiilor Verificarea suplimentară a următoarelor limitări	Verificarea corectitudinii, completitudinii și autenticității datelor din Registrele donațiilor; Contrapunerea datelor din Registrele donațiilor cu datele înregistrate în contabilitate și documentele confirmative; Verificarea donațiilor depuse de persoanele fizice în numerar. Examinarea respectării limitei de un salariu mediu pe economie stabilit pe anul respectiv pentru fiecare donație; Verificarea respectării termenului de depunere a mijloacelor bănești la bancă; Verificarea donațiilor depuse de persoanele fizice prin virament. Examinarea respectării limitei de 6 salarii medii lunare pe economie pe anul respectiv pentru fiecare donație/cotizație: <ul style="list-style-type: none"> • 30% din venitul anual al donatorului/donatoarei înregistrat pentru anul calendaristic precedent, • mărimii unui salariu mediu lunar pe economie pe anul respectiv, în cazul cetățenilor/cetățenelor Republicii Moldova care beneficiază de venituri doar din burse sau alte prestații sociale, • 10% din venitul anual al donatorului/donatoarei, în cazul cetățenilor/cetățenelor Republicii Moldova cu statut de persoane cu funcție de demnitate publică, de funcționari publici/funcționare publice, inclusiv cu statut special, sau de angajați/angajate în organizații publice în sensul Legii nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.
8.	Verificarea donațiilor depuse de persoanele juridice prin virament.	Examinarea respectării limitei de 12 salarii medii lunare pe economie pe anul respectiv pentru fiecare donație, Verificarea existenței deciziei organelor sale abilitate privind efectuarea donației, potrivit prevederilor art. 26 (5) din Legea privind partidele politice Nr. LP294/2007 din 21.12.2007.

9.	Verificarea donațiilor oferite sub formă de proprietăți sau bunuri, servicii	Evaluarea lor la valoarea medie de piață. Examinarea respectării limitelor stabilite, conform art. 26 (1) din Legea privind partidele politice Nr. LP294/2007 ; Contrapunerea datelor din Registrul donațiilor de la persoane fizice sub formă de proprietăți, bunuri, servicii gratuite sau în condiții mai avantajoase decât valoarea comercială cu contractele de donație, contractele de prestări de servicii, locațiune, comodat, etc.); Contrapunerea datelor din Registrul donațiilor de la persoane juridice sub formă de proprietăți, bunuri, servicii gratuite sau în condiții mai avantajoase decât valoarea comercială cu contractele de donație, contractele de prestări de servicii, locațiune, comodat, etc.).
10.	Verificarea Declarațiilor donatorilor privind donația în numerar și acceptarea mijloacelor financiare	Verificarea Declarațiilor donatorilor privind donația în numerar și acceptarea mijloacelor financiare conform art. 26 (2) din Legea privind partidele politice Nr. LP294/2007; Contrapunerea Declarațiilor donatorilor cu Registrul donațiilor.
11.	Verificarea registrelor aparatelor de casă privind încasarea donațiilor	Verificarea existenței înregistrării încasărilor în numerar a donațiilor prin echipamente de casă și de control potrivit prevederilor HG 141 din 27.02.2019 cu privire la aplicarea echipamentelor de casă și de control la efectuarea decontărilor sau cu documentele primare cu regim special (bonuri de plată); Contrapunerea datelor din Declarațiile donatorilor cu datele Registrului echipamentului de casă și control sau cu documentele primare cu regim special (bonuri de plată).
12.	Verificarea altor venituri obținute de partid. Sursa acestora și încadrarea lor în prevederile legale	Verificarea respectării principiilor contabile la recunoașterea altor venituri în contabilitate; Examinarea surselor de alte venituri încasate; Existența acestor tipuri de venituri în Statutul partidului politic; Reflectarea acestor venituri în rapoartele privind gestiunea financiară.
13.	Verificarea alocațiilor primite de la Bugetul de stat	Verificarea hotărârilor CEC privind stabilirea quantumului lunar de alocații de la bugetul de stat; Verificarea modului de utilizare a alocațiilor de la bugetul de stat separat pe destinații speciale: implicarea femeilor și tinerilor.

14.	Verificarea extraselor bancare	Verificarea încasărilor cotizațiilor de membru și donațiilor prin conturile bancare; Verificarea încasărilor prin conturile valutare deschise la bancă; Contrapunerea datelor cu cele înregistrate în contabilitate.
15.	Verificarea soldurilor mijloacelor bănești în conturile bancare	Solicitarea Scrisorilor de confirmare a soldurilor de la bănci; Contrapunerea datelor din contabilitate cu confirmările primite de la bănci.
16.	Verificarea registrelor contabile și documentelor confirmative privind cheltuielile suportate	Obținerea descifrării cheltuielilor pe tipuri; Verificarea documentelor confirmative pentru aceste cheltuieli; Verificarea respectării principiilor contabile și normelor metodologice în vigoare privind recunoașterea și reflectarea cheltuielilor în contabilitate; Recalcularea selectivă a unor cheltuieli și compararea/reconcilierea cu cele reflectate în documentele confirmative; Examinarea compartimentului altor cheltuieli ale partidului politic; Examinarea cheltuielilor electorale (viramentele efectuate din contul curent al partidului politic și din contul alocațiilor de la bugetul de stat în contul „Fond electoral” și/sau a grupurilor de inițiativă); Verificarea respectării cheltuielilor electorale în limita de 70% din alocații de la bugetul de stat; Respectarea limitei de 30% pentru aceste cheltuieli.
17.	Verificarea corectitudinii și plenitudinii calculării salariilor și plăților aferente	Analiza și verificarea tipurilor de plăți privind remunerarea muncii angajaților (salarii, servicii efectiv prestate de personal, premii și sporuri la salarii, ajutoare materiale, compensații și adaosuri la salarii, indemnizații pentru concedii de odihnă anuale și suplimentar plătite, etc.); Examinarea modului de documentare și reflectare în contabilitate a recompenselor acordate voluntarilor/agitatorilor.
18.	Analiza respectării politicilor contabile la recunoașterea și ținerea contabilității partidelor politice	Contrapunerea datelor din politicile contabile pe elemente de evidență (active, capital propriu, datorii, venituri și cheltuieli) cu cele verificate de auditor; Analiza respectării modului de întocmire și aplicare a prevederilor politicilor contabile la ținerea contabilității de către partidul politic.

19.	Examinarea Rapoartelor privind gestiunea financiară a partidelor politice	Contrapunerea datelor din Rapoartele privind gestiunea financiară cu cele verificate de auditor; Verificarea indicatorilor din rapoartele prezentate, precum și a caracterului informației cuprinse în rapoarte; Verificarea depunerii în termen a rapoartelor de către persoanele responsabile.
20.	Verificarea corectitudinii întocmirii rapoartelor cenzorilor sau comisiei de cenzori	Verificarea corectitudinii întocmirii rapoartelor cenzorilor sau comisiei de cenzori presupune evaluarea obiectivă a rapoartelor întocmite de cenzori pentru a se asigura că acestea sunt corecte, complete și conforme cu reglementările și standardele aplicabile. Aceasta necesită verificarea dacă rapoartele cenzorilor sunt întocmite corect din punct de vedere tehnic și procedural în vederea asigurării că toate informațiile raportate sunt exacte și că concluziile sunt susținute de dovezi adecvate.

43. La efectuarea auditului de constatări efective a partidelor politice trebuie să fie aplicate cel puțin procedurile enumerate în prezenta secțiune.

44. La determinarea demersurilor sau răspunsurilor adecvate atunci când desfășoară auditul, se ia cunoștință de:

1) aspecte care ar putea indica o fraudă sau un caz de neconformitate ori o suspiciune de neconformitate cu legile sau reglementările;

2) alte aspecte care pun sub semnul întrebării integritatea informațiilor relevante pentru misiunea de audit sau care indică faptul că informațiile ar putea induce în eroare.

Secțiunea 5. Raportarea rezultatelor auditului

45. La întocmirea proiectului raportului auditorului independent se va ține cont de două etape principale. La prima etapă auditorul formulează constatări și recomandări pe baza rezultatelor obținute în urma auditului, iar în cadrul etapei a doua constatările și recomandările sunt examinate de conducătorul compartimentului de audit pentru asigurarea calității lucrărilor misiunii de audit.

46. Raportarea rezultatelor auditului trebuie să cuprindă:

- 1) întocmirea proiectului raportului de constatări efective;
- 2) elaborarea și prezentarea raportului de constatări efective;
- 3) discuțiile cu conducerea partidului politic privind implementarea recomandărilor de audit.

47. Raportul asupra unei misiuni pe baza procedurilor convenite trebuie să descrie suficient de detaliat scopul și procedurile convenite ale misiunii, pentru a-i permite utilizatorului să înțeleagă natura și amploarea activității desfășurate.

48. La întocmirea raportului de constatări efective a partidului politic, se va ține cont de anumite aspecte cheie care ar trebui abordate:

1) *Introducere și context* - explicarea scopului raportului, menționând că acesta prezintă rezultatele procedurilor convenite asupra informațiilor financiare ale partidului politic. Este necesară menționarea faptului că procedurile au fost convenite cu partidul politic și, dacă este cazul, cu alte părți interesate (de exemplu, Comisia Electorală Centrală);

2) *Descrierea procedurilor convenite* - o descriere detaliată a fiecărei proceduri efectuate, incluzând metoda utilizată și scopul acesteia (de exemplu, verificarea cotizațiilor de membru, donațiilor primite, alocațiilor bugetare, analiza cheltuielilor și conformitatea cu reglementările legale). Menționarea oricăror limitări ale procedurilor, cum ar fi accesul limitat la anumite documente sau informații;

3) *Rezultatele procedurilor* - detalierea constatărilor efective pentru fiecare procedură. Aceasta trebuie să includă orice discrepanțe sau nereguli identificate, cât și conformitățile cu reglementările în vigoare cu referințe la dovezi colectate în timpul procesului de audit;

4) *Aspecte cheie de cunoscut* - verificarea respectării legislației privind finanțarea partidelor politice, cum ar fi limitele donațiilor, sursele permise de finanțare și utilizarea fondurilor publice. Asigurarea că partidul politic respectă cerințele de raportare financiară și că informațiile prezentate Comisiei Electorale Centrale sunt transparente și precise. Detalierea oricăror indicii de fraudă sau nereguli, cum ar fi donații neînregistrate sau cheltuieli nejustificate;

5) *Concluzii și recomandări* - un rezumat al constatărilor efective principale, evidențiind aspectele critice care necesită atenție imediată. Sugestii pentru îmbunătățirea controlului intern și de contabilitate ale partidului politic, precum și recomandări pentru remedierea neregulilor identificate;

6) *Format și prezentare* - raportul trebuie să fie clar și concis, evitând termeni tehnici excesivi pentru a fi ușor de înțeles de către toate părțile interesate. Utilizarea unei structuri logice și coerente, cu secțiuni bine definite pentru introducere, descrierea procedurilor, rezultatele, concluziile și recomandările;

7) *Destinatarii raportului și termene* - raportul trebuie să fie prezentat partidului politic și, dacă este cazul, altor părți interesate, cum ar fi autoritățile de reglementare (Comisia Electorală Centrală, Căminul de conturi). Stabilirea unui termen clar pentru prezentarea raportului, conform acordului inițial cu partidul politic și alte părți interesate.

8) *Confidențialitate și distribuire* - menționarea în raport a politicii de confidențialitate, asigurându-se că informațiile sensibile nu vor fi divulgate neautorizat. Asigurarea că raportul este distribuit numai către părțile interesate și că accesul este controlat pentru a proteja confidențialitatea informațiilor.

9) *Responsabilitatea auditorului* – presupune stipularea expresă a responsabilității auditorului în realizarea procedurilor convenite și în raportarea constatărilor efective. Asigurarea că toate constatările sunt clar atribuite și documentate în raport, evitând orice ambiguitate.

49. Raportul asupra unei misiuni pe baza procedurilor convenite trebuie să descrie suficient de detaliat scopul și procedurile convenite ale misiunii, pentru a-i permite utilizatorului să înțeleagă natura și amploarea activității desfășurate.

50. Raportul de constatări efective trebuie întocmit în scris și trebuie să includă:

1) un titlu care indică în mod clar faptul că raportul este un raport de constatări efective; un destinatar, așa cum este prevăzut în termenele misiunii;

2) identificarea informațiilor financiare sau nefinanciare specifice asupra cărora sunt efectuate procedurile convenite;

3) identificarea scopului raportului și o declarație conform căreia acest raport nu este adecvat altor scopuri;

4) descriere a unei misiuni conform căreia:

4.1.) misiune presupune ca auditorul să efectueze procedurile convenite cu partea care con tractează (și, dacă este cazul, cu alte părți) și să raporteze constatările sale;

4.2) constatările sunt rezultatele faptice în urma procedurilor convenite efectuate;

4.3) partea care contractează (și, dacă este cazul, alte părți) confirmă faptul că procedurile convenite sunt adecvate scopului misiunii;

5) dacă este cazul, partea responsabilă identificată de partea care contractează și o declarație prin care partea responsabilă își asumă responsabilitatea pentru subiectul specific asupra căruia sunt efectuate procedurile convenite;

6) declarație conform căreia misiunea a fost efectuată în conformitate cu ISRS 4400 (revizuit);

7) declarație conform căreia auditorul nu exprimă nicio opinie privind gradul de adecvare al procedurilor convenite;

8) declarație conform căreia misiunea pe baza procedurilor convenite nu este o misiune de asigurare și, în consecință, auditorul nu va exprima o opinie sau o concluzie de asigurare;

9) declarație conform căreia dacă auditorul ar fi efectuat proceduri suplimentare, acesta ar fi putut lua cunoștință de alte aspecte pe care le-ar fi inclus în raportul său;

10) declarație conform căreia auditorul se conformează dispozițiilor de etică din Codul IESBA sau altor dispoziții profesionale, ori dispoziții impuse prin legi sau reglementări, care sunt cel puțin la fel de stricte;

11) În ceea ce privește independența:

11.1) dacă auditorului nu i se impune să fie independent și acesta nu a convenit în termenele misiunii să se conformeze dispozițiilor privind independența, o declarație conform căreia, în contextul acestei misiuni, auditorului nu i se impune să se conformeze dispozițiilor privind independența; sau

11.2) dacă auditorului i se impune să fie independent sau a convenit în termenele misiunii să se conformeze dispozițiilor privind independența, o declarație conform căreia auditorul s-a conformat dispozițiilor relevante privind independența. Declarația trebuie să identifice dispozițiile relevante privind independența;

12) declarație conform căreia firma din care face parte auditorul aplică standardul ISQC 1 sau alte dispoziții profesionale, ori dispoziții din legi sau reglementări, care sunt cel puțin la fel de stricte ca ISQC 1;

13) descriere a procedurilor efectuate care să conțină detalii privind natura, amploarea și, dacă este cazul, plasarea în timp a fiecărei proceduri convenite în termenele misiunii;

14) constatările în urma fiecărei proceduri efectuate, inclusiv detalii privind excepțiile constatate;

15) semnătura auditorului;

16) data raportului asupra procedurilor convenite; și

17) locul din jurisdicția în care își desfășoară activitatea partidul politic.

51. Dacă auditorul include în raportul asupra procedurilor convenite un sumar al constatărilor sale:

1) sumarul constatărilor trebuie descris în mod obiectiv, folosind termeni clari, care să nu inducă în eroare și care nu pot fi interpretați în mai multe feluri; și

2) raportul asupra procedurilor convenite trebuie să includă o declarație care să indice faptul că parcurgerea sumarului nu este echivalentă cu parcurgerea întregului raport.

52. Auditorul trebuie să dateze raportul asupra procedurilor convenite nu mai devreme de data la care auditorul a finalizat procedurile convenite și a determinat constatările.

CAPITOLUL III

Dispoziții finale

53. Din motive de tehnică legislativă și pentru a nu încărea textul Metodologiei cu dublete masculin/feminin, termenii folosiți care denumesc funcții au forma de masculin generic și poartă un caracter incluziv/nonsexist.

54. În situațiile descrise în Metodologie, în care se face trimitere la salariul mediu lunar pe economie pe anul respectiv estimat de către Ministerul Economiei și Infrastructurii, cuantumul acestuia este calculat în conformitate cu prognoza indicatorilor macroeconomici și aprobat prin hotărârea Guvernului în anul respectiv.

55. În situațiile descrise în Metodologie, în care se face trimitere la echivalentul procentual din veniturile prevăzute în bugetul de stat pentru anul respectiv, cuantumul acestuia este calculat în conformitate legea bugetară de stat adoptată de Parlament pentru anul respectiv.